

Opole, 10.02.2025 r.

KTWZ.402.1.6.2025

KTWZ.ZD-00050/25

**Pani
Anna Łęgowik
Przewodnicząca Komisji
Edukacji i Kultury
Rady Miasta Opola**

Szanowna Pani Przewodnicząca,

Działając na podstawie przyjętych przez Radę Miasta Opola planów pracy Komisji stałych Rady Miasta Opola na rok 2025, przedkładam informację na temat "**Działalność, finansowanie i plany na przyszłość – Opolski Teatr Lalki i Aktora**", planowaną do przedłożenia Komisji na lutowym posiedzeniu.

Z poważaniem

z up. Prezydenta Miasta

Małgorzata Stelnicka
Z-ca Prezydenta Miasta

Opolski Teatr
Lalki i Aktora

"Opolski Teatr Lalki i Aktora - działalność, finansowanie i plany na przyszłość".

Działalność Teatru

Opolski Teatr Lalki i Aktora im. Alojzego Smolki jest jednym z najstarszych teatrów lalkowych w Polsce. Założony w 1937 roku przez Alojzego Smolkę, od początku swojego istnienia pełnił rolę ważnego ośrodka kulturalnego, promującego sztukę lalkarską i teatralną. Pierwszy występ Polskiego Teatru Kukielkowego odbył się 14 października 1937 roku.

Podstawowym zadaniem realizowanym przez Opolski Teatr Lalki i Aktora im. Alojzego Smolki jest zaspokajanie potrzeb i aspiracji kulturalnych, w szczególności poprzez:

- kształtowanie, prezentację i upowszechnianie narodowego dziedzictwa kulturowego oraz współczesnych wartości kultury światowej,
- edukację teatralną, wychowanie dzieci i młodzieży do roli przyszłych odbiorców i współtwórców kultury narodowej,
- tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi twórczości i talentów twórczych,
- współpracę z amatorskim ruchem teatralnym.

Powyższe, statutowe zadania, Teatr realizuje poprzez organizację przedstawień teatralnych, odpowiedni dobór repertuaru, jego różnorodność (odpowiednio do grupy wiekowej odbiorców), prezentowanie własnych przedstawień na terenie woj. opolskiego, w kraju i za granicą. To bogactwo repertuarowe, ciągle poszukiwania artystyczne i nieustające rozbudowywanie wydarzeń podejmowanych w OTLiA, spowodowało, że obecnie Opolski Teatr Lalki i Aktora im. Alojzego Smolki zaliczany jest do najlepszych scen lalkowych w Polsce - doceniany przez krytyków i widzów w całym kraju za spektakle dla dzieci, młodzieży i dorosłych.

Opolski Teatr Lalki i Aktora im. Alojzego Smolki jest jedynym teatrem lalek w województwie opolskim, którego oferta repertuarowa skierowana jest do widzów w każdym wieku. Wbrew stereotypowi, że teatr lalek adresowany jest tylko do dzieci, w jego repertuarze prezentowane są również spektakle oparte na klasyce literatury („Dziady”, „Balladyna”, „Ja, Hamlet”), którego odbiorcami są także widzowie dorośli. Oprócz spektakli, Teatr realizuje szeroką ofertę edukacyjnych warsztatów, czy wydarzeń otwartych, które są niebiletowane. Dzięki temu, otwiera się także na widzów o niskim statusie materialnym. Po wybuchu wojny w Ukrainie, wybrane tytuły spektakli prezentowane były z opisem/streszczeniem emitowanym w języku ukraińskim dla dzieci/uchodźców.

Organizowane są także specjalne pokazy spektakli z audiodeskrypcją, napisami i tłumaczeniem na polski język migowy dla osób niewidomych, niedowidzących, niedosłyszących i głuchych. W Teatrze nie istnieją żadne bariery architektoniczne utrudniające korzystanie z oferty osobom z niepełnosprawnościami. W wyniku realizacji projektu „Opolskie Lalki bez barier”, powstała nowa strona internetowa, dostosowana do osób ze szczególnymi potrzebami (m.in. wszystkie filmy i zdjęcia mają napisy i opisy alternatywne), a w budynkach

OTLiA pojawiły się tabliczki i oznaczenia w Braille'u, plany tyflograficzne i pasy naprowadzające dla osób z dysfunkcją wzroku. To wszystko sprawia, że Teatr otwarty jest dla każdego widza.

Każdego roku instytucja podejmuje starania, aby repertuar był na tyle bogaty i zróżnicowany, by każdy znalazł w nim pozycje, które go zainteresują. Rocznie Teatr organizuje ok. 500 wydarzeń, w których bierze udział ok. 45 000 osób.

Do najważniejszych wydarzeń/ organizowanych w OTLiA należą:

- cztery lub pięć premier każdego roku – spektakle prezentujące sztukę teatru lalek na najwyższym poziomie, adresowane do widzów w każdym wieku, zróżnicowane pod względem treści i formy,
- Ogólnopolski Festiwal Teatrów Lalek. Największe wydarzenie OTLiA, organizowane w systemie biennale nieprzerwanie od 1963 roku. Prezentacji najlepszych spektakli zrealizowanych w zawodowych teatrach lalek z całej Polski, towarzyszy ogrom wydarzeń towarzyszących, łączących teatr z innymi dziedzinami artystycznymi,
- prezentacja spektakli na licznych festiwalach teatralnych w kraju i za granicą, nierzadko nagradzanych - OTLiA pokazywał swoje przedstawienia m.in.: w Niemczech, Finlandii, krajach bałkańskich, na Ukrainie, Słowacji, w Szwecji, Izraelu, Hiszpanii, Stanach Zjednoczonych i Egipcie, Danii, Czechach, na Tajwanie, we Włoszech. Spektakle OTLiA wielokrotnie zapraszano do udziału w ogólnopolskich festiwalach, na których były jedynymi reprezentantami sztuki lalkowej. Wystarczy wspomnieć m.in. spektakl „Morrison/Śmiercisyn” nagrodzony na XXII Festiwalu Prapremier w Bydgoszczy, „Iwonę, księżniczkę Burgunda” zagraną na XXXV Opolskich Konfrontacjach Teatralnych „Klasyka Polska 2010”, podczas których Nagrodę Specjalną przyznano reżyserowi, Mariànowi Pecko, czy „Balladynę”, która podczas 46. Opolskich Konfrontacji Teatralnych / Klasyka Żywa otrzymała Nagrodę Główną im. Wojciecha Bogusławskiego,
- działania edukacyjne: warsztaty i lekcje teatralne prowadzone przez aktorów,
- prowadzony w latach 2013-2021 projekt edukacyjny TEATR. Poczuj to!, dofinansowany ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, w ramach którego każdego roku odbywało się kilkadziesiąt wydarzeń/ warsztatów edukacyjnych, nieodpłatnych dla uczestników,
- realizacja międzynarodowego projektu artystyczno-społeczno Meeting the Odyssey – An Adventure beyond Arts, Myths and Everyday Life in Europe, w latach 2013-2016 wraz z kilkunastoma partnerami europejskimi. W ramach projektu powstały 4 spektakle w międzynarodowych koprodukcjach, a spektakle były prezentowane w różnych teatrach w Europie i finalnie na Wyspach Greckich,
- udział w projektach ogólnopolskich (na zasadzie konkursowego grantu), m.in.: konkurs na inscenizację dawnych dzieł literatury polskiej „KLASYKA ŻYWA” - w ramach Konkursu została dofinansowana produkcja spektaklu ['dzadź] w reżyserii Pawła Passiniego; TEATR POLSKA - „Światelko” i „Mała draka o zwierzakach” w ramach programu zostały zaprezentowane w województwach: opolskim, śląskim, dolnośląskim i lubuskim – w kilkunastu miejscowościach, które mają utrudniony dostęp do oferty kulturalnej i nie posiadają instytucjonalnego teatru; LATO W TEATRZE - warsztaty realizowane w formie

półkolonii, trwające w pierwszych dwóch tygodniach wakacji, przygotowywane dla 40-osobowych grup dzieci w wieku szkolnym,

- Opolskie Lalki bez barier - celem projektu, realizowanego w okresie 1.10.2022-15.06.2023, było poszerzenie dostępności oferty kulturalnej OTLiA poprzez szereg działań w ramach dostępności cyfrowej, komunikacyjno-informacyjnej oraz architektonicznej. Została stworzona nowa strona internetowa Teatru dostosowana do osób ze specjalnymi potrzebami zgodna ze standardami WCAG 2.1. AA i z ustawą z dnia 4 kwietnia 2019 o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych. Zostały zaprezentowane 3 spektakle repertuarowe z audiodeskrypcją napisami oraz z tłumaczeniem na Polski Język Migowy. Budynek Teatru wyposażony został w materiały pomocnicze w odbiorze oferty kulturalnej takie jak: plany tyflograficzne, tabliczki dotykowe w Braille’u, pasy naprowadzające, nakładki na poręcze, krzesła ewakuacyjne oraz pętle indukcyjne do kasy,
- liczne wydarzenia tematyczne: Dzień Otwarty Teatru, Walentynki w Teatrze, Dzień Babci i Dziadka, Światowy Dzień Wody,
- konkursy plastyczne dla dzieci z całego województwa opolskiego, dzięki czemu piękne, dziecięce prace, dostarczane są do siedziby OTLiA i stanowią niezwykle uroczą wystawę dziecięcych, głównie świątecznych prac (m.in. wystawa Szopek Bożonarodzeniowych, wystawa Aniołów),
- współpraca z Wydziałem Sztuki: na zajęciach z projektowania graficznego, powstają plakaty promujące spektakle premierowe natomiast studenci pracowni multimediiów prezentują na wystawie w przestrzeniach OTLiA swoje prace powstałe z inspiracji premierowymi tytułami.

Źródła finansowania

Działalność Teatru finansowana jest z różnych źródeł, w tym:

- **Środki publiczne** – dotacje podmiotowe i celowe z Urzędu Miasta Opola
- **Dochody własne** – sprzedaż biletów na spektakle i wydarzenia organizowane przez Teatr.
- **Granty i projekty** – pozyskiwanie funduszy z programów krajowych i międzynarodowych na realizację projektów artystycznych, edukacyjnych oraz inwestycyjnych

Środki finansowe pozyskane ze źródeł zewnętrznych w 2023 r. to 569.951,91 zł (dotacje z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, grant z UE z EFS i współfinansowania krajowego, środki od sponsorów: WiK w Opolu Sp. z o.o. oraz PGE GiEK S.A., darowizna pieniężna od prywatnej spółki).

Środki finansowe pozyskane ze źródeł zewnętrznych w 2024 r. to 272.000,00 zł (dotacja z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, środki od sponsorów: WiK w Opolu Sp. z o.o. oraz PGE GiEK S.A., grant z Ambasady Królestwa Niderlandów, grant ze Stowarzyszenia Żydowski Instytut Historyczny w Polsce).

Plany na przyszłość

W 2025 roku OTLiA planuje kontynuację swoich działań artystycznych i edukacyjnych, w tym:

- **Realizację pięciu premier:**
 - ✓ „Każdego dnia jest mi żal” (prapremiera: 22.02.2025, reż. Karolina Gorzkowska i Katarzyna Dudzic-Grabińska),
 - ✓ „Śluby panieńskie” (premiera: 08.03.2025, reż. Paweł Aigner),
 - ✓ „Dzieci z Bullerbyn” (premiera: 22.03.2025, reż. Tomasz Maśląkowski), nowy spektakl dla dzieci (premiera: sierpień/wrzesień 2025, reż. Tomasz Maśląkowski),
 - ✓ „Jaszczurunia” (premiera: wrzesień/październik 2025, reż. Marek Zákostelecki).
- **XXXII Ogólnopolski Festiwal Teatrów Lalek (18-24 października 2025)** – najważniejsze wydarzenie OTLiA, podczas którego prezentowane są najlepsze spektakle lalkowe z całej Polski.
- **Premiera filmu dokumentalnego o OTLiA podczas XXXII Ogólnopolskiego Festiwalu Teatrów Lalek** Marcin Pawełczak – operator, autor reportaży i teledysków, na co dzień zawodowo związany z TVP3 Opole, od początku sezonu realizuje film dokumentalny o Opolskim Teatrze Lalki i Aktora im. Alojzego Smolki. Dokument ma prezentować perspektywę historyczną, czyli ponad 80-letnią historię OTLiA oraz wydarzenia bieżącego sezonu. Premiera filmu zaplanowana została na czas XXXII Ogólnopolskiego Festiwalu Teatrów Lalek.
- **Prezentacja spektakli z bieżącego repertuaru**

OTLiA planuje prezentację spektakli znajdujących się już w repertuarze czyli: Ja, Hamlet; Opowieści piaskiem pisane; Niekończąca się historia; Momo; Pingwiń; Prastare opowieści; Królowa Śniegu; Ja goryl, Ty człowiek; Niektóre ballady i jakieś romanse Adama Mickiewicza; Wielkie mi Coś; Tchorzofretka; O mniejszych braciszkach św. Franciszka; Psiakość. Musical o zwierzęcej miłości; Balladyna; Calineczka; Szewczyk Dratewka; Bajka o szczęściu.
- **Rozwój edukacji teatralnej**, m.in. poprzez projekt „ECHOlokacja: Teatr”, który zakłada organizację kilkudziesięciu wydarzeń edukacyjnych w roku. Teatr prowadzi również stałą, szeroką działalność edukacyjną, organizując warsztaty i lekcje teatralne dla dzieci i młodzieży. W okresie ferii zimowych 2025 roku dodatkowo zaplanowano cykl warsztatów „Ferie z lalkami i wyobraźnią”.
- **Działania dostępnościowe**, w tym dalsze ułatwienia dla osób z niepełnościami m.in. poprzez prezentację spektakli z audiodeskrypcją, napisami i tłumaczeniem w polskim języku migowym.
- **Udział w ogólnopolskich i międzynarodowych festiwalach teatralnych**, gdzie OTLiA od lat zdobywa prestiżowe nagrody i wyróżnienia.

- **Organizację wydarzeń tematycznych**, takich jak Dzień Otwarty Teatru, Mikołajki, Noc Kultury oraz konkursy plastyczne i literackie.
- **Realizacja intermedialnej wystawy** studentów Pracowni Multimediów Wydziału Sztuki Uniwersytetu Opolskiego „REMINISCENCJE” nawiązującej do spektaklu „Dzieci z Bullerbyn”.
- **Zaprojektowanie plakatu do spektaklu** - w ramach współpracy z Wydziałem Sztuki UO, na zajęciach z projektowania graficznego, powstanie plakat promujący premierę OTLiA „Dzieci z Bullerbyn”.

Opolski Teatr Lalki i Aktora konsekwentnie rozwija swoją działalność artystyczną i edukacyjną, dbając o różnorodność repertuaru, wysoką jakość spektakli oraz dostępność kultury dla wszystkich widzów. Plany na rok 2025 pokazują, że Teatr pozostaje jednym z najważniejszych ośrodków sztuki lalkarskiej w Polsce, a jego działalność ma istotne znaczenie dla lokalnej i krajowej sceny kulturalnej.

Dyrektor Naczelny
i Artystyczny
Krzysztof Kobyłka

z up. Prezydenta Miasta
Małgorzata Stelnicza
Z-ca Prezydenta Miasta